

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYALLEŞME ALGILARININ İNCELENMESİ: TURİZM FAKÜLTELERİ ÖRNEĞİ (EXAMINING THE SOCIALIZATION PERCEPTIONS OF UNIVERSITY STUDENTS: THE CASE OF TOURISM FACULTIES)**

Burak PINAROĞLU ^{1*} (orcid.org/ 0000-0003-3738-4020)

Mustafa Cüneyt ŞAPÇILAR ² (orcid.org/ 0000-0002-6098-8490)

¹Karabük Üniversitesi, Safranbolu Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği, Karabük, Türkiye

²Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği, Konya, Türkiye

Özet

Bu çalışmada turizm fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin sosyalleşme algılarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Alt amacını ise, öğrencilerin sosyalleşme algıları ile cinsiyet, üniversite (şehir) ve bölümlere göre farklılıkların incelenmesi oluşturmaktadır. Birincil veriler anket tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Çalışma kapsamında Türkiye’de öğrenci kabul eden 10 turizm fakültesinin 946 öğrencisi değerlendirilmeye alınmıştır. Elde edilen birincil veriler istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulguları değerlendirildiğinde; sosyalleşme ölçeği 6 alt boyutta (toplumsal denge ve sosyal uyum, özgüven, toplumsal değerlere saygı, topluma uzaklık hissi, toplumda bulunma, aile ve toplum ilişkisi) ele alınmıştır. Araştırma sonucunda sosyalleşme algıları ile cinsiyet, üniversite (şehir) ve bölüm arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Sosyalleşme algısının farklı bir örneklem grubuna uygulanması ve Türkiye’nin her bölgesinde bulunan turizm fakültelerini kapsayacak şekilde ele alınmasının literatüre kısmen katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyalleşme, Turizm Fakülteleri, Üniversite Öğrencileri

Abstract

This study aimed to determine the socialization perceptions of the students studying in tourism faculties. The sub-purpose is to examine the socialization perceptions of students and the differences according to sex, university (city), and departments. The data were obtained using the questionnaires technique. Within the scope of the study, 946 students studying in 10 tourism faculties that accept students in Turkey were evaluated. The data obtained were analyzed using a statistical program. When the research findings are evaluated; The socialization scale was examined in 6 sub-dimensions (social balance and social harmony, self-confidence, respect for social values, feeling of distance from society, being in society, family and society relationship). As a result of the research, significant differences were determined between socialization perceptions and sex, university (city), and department. It is thought that considering the perception of socialization in a different sample group in the study and that it covers every region of Turkey will partially contribute to the literature.

Anahtar Kelimeler: Socialization, Tourism Faculties, University Students

** Bu makale, 2020 yılı Haziran ayında Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Tezli Yüksek Lisans Programında yüksek lisans tezi olarak gerçekleştirilmiştir.

* Sorumlu yazar: burakpinaroglu@karabuk.edu.tr

DOI: 10.33083/joghat.2022.177

Giriş

Sosyalleşme olgusu insanoğlunun beşeri bir etkileşim ihtiyacı olarak değerlendirilmektedir. Bireylerin toplum içerisinde bilgi, beceri, değer, tutum, norm ve uygun davranışları elde etme süreci olarak tanımlanmaktadır (Henslin vd., 2015; Shahr, Yazdani ve Afshar, 2019). Sosyalleşme, demografik yapı, kültür ve ananeler gibi, toplumsal normları etkileyen olguların nesilden nesile aktarılmasını sağlayan öğrenme sürecidir. Bu süreç her medeniyet ve topluluk için farklılıklar arz etmektedir. Bunun sebeplerine, ataerkilliğe bağlılık düzeyi, eğitim metotlarındaki farklılıklar, dil, tarih ve hatta coğrafi farklılıklar örnek olarak verilmektedir (Bales ve Parsons, 2014; Bugental ve Grusec, 2007; Grusec ve Hastings, 2014; Maccoby, 2007; Mortimer ve Simmons, 1978; Koştaş, 1987; Tolan, 1996). Bireyin doğumundan ölümüne kadar devam eden sosyalleşme süreci, resmi ve gayri resmi kanallar tarafından etkilenmektedir. Okullar, kurslar ve devlet kurumları resmi kanallara örnek olarak gösterilirken; arkadaş çevresi, sosyal medya, aile ve kitle iletişim araçları gayri resmi kanallar olarak görülmektedir (Greendorfer, 2002). Sosyalleşme süreci, basitten karmaşığa doğru ilerlemektedir. Aile içinde alınan eğitim sonucunda rolün öğrenilmesi basit (somut) dönem olarak ifade edilirken, topluma tam entegrasyonun sağlandığı dönem karmaşık (soyut) olarak nitelendirilmektedir. Son olarak bu süreç, toplumsal öğrenme yöntemi ile gerçekleştirilmektedir (Aziz, 1982).

20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren sosyoloji kürsüsünün etkisi ve açıklayıcı kuramların sayısının artması sosyalleşme sürecine olan ilgiyi arttırmıştır. Örgütsel, siyasal ve dini sosyalleşme olguları akademik çalışmalara konu olmuştur. Sosyalleşme süreçlerini etkileyen unsurlar üzerine çalışmalar yürütülmüştür. Spor aktiviteleri, siyaset, kültür, inanç ve eğitim gibi farklı değişkenlerin sosyalleşme sürecine etkileri araştırılmıştır (Çimen, 2018; Demirci, 2018). Bireylerin genellikle 18 yaşından sonra eğitim almaya başladığı üniversitelerin bu süreçte önemli bir yeri bulunmaktadır. Konu ile ilgili yapılan araştırmalarda, üniversitelerde sosyalleşme sürecini etkileyen en önemli faktörün rekreatif ve bilimsel faaliyetler olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Şahan, 2008; Yağmur ve İçigen, 2016). Faaliyetler arasında yapılan tercihleri gelir düzeyleri, çevre ve yönlendirici araçlar etkilemektedir (Serçek ve Serçek, 2015; Şahan, 2008; Yağmur ve İçigen, 2016). Yapılan araştırmalar sonucunda sosyalleşme sürecinin çeşitli durumlardan etkilendiği görülmüştür. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde Türkiye’de turizm eğitimi alan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme algılarının yeterli seviyede bilinmemesi probleminde yola çıkarak bu çalışmada Türkiye’de turizm eğitimi alan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Türkiye’de toplamda 207 üniversite bulunmaktadır. Bunlardan 72’si 2010 yılından sonra açılmıştır. Buradan hareketle Türkiye’de son on yılda artan üniversite sayısı ile birlikte üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerinin araştırılması ihtiyacı doğmuştur. Bu kapsamda Türkiye’nin her bölgesinden en az bir turizm fakültesine ulaşılması hedeflenmiştir. Bu konuda Türkiye’de yapılan araştırmalar genelde tek üniversite üzerinden çalışılmış ve sosyalleşme süreci tek boyut üzerinden incelenmiştir. Diğer araştırmalardan farklı olarak bu araştırmada Türkiye’nin farklı bölgelerini kapsayacak şekilde örneklem grubunun ele alınması araştırmanın önemini vurgulamaktadır.

Kavramsal Çerçeve

Sosyalleşme Süreci ve Üniversiteler

Bireylerin sosyalleşmesi boş zamanı yani serbest, zorunlu olmayan zamanı kapsamaktadır (Küçük, 2015; Torkildsen, 2012; Yetiş, 2008). Özellikle gençlerin farklı rolleri ve faaliyetleri deneyimlemesi için birçok fırsat sunmaktadır (Opic ve Đuranovic, 2014). Boş zaman grup halinde veya bireysel olarak değerlendirilebilmektedir. Boş zaman etkinliklerinin farklı sınıflar üzerinde farklı etkileri olabilmektedir (Lamanes ve Deacon, 2019; Paggi, Jopp ve Hertzog, 2016). Bu süreçte önemli bir yeri bulunan üniversite içi rekreasyon faaliyetleri de sosyalleşme sürecine katkı sağlamaktadır (Şahan, 2007; Tezcan, 1994; Yağmur ve İçigen, 2016). Ayrıca okunan bölüm sosyalleşme seviyesini etkilemektedir. (Şahan, 2007). İyi yapılandırılmış ortamlar, öğrencileri öğrenmeye ve sosyalleşmeye teşvik edebilmektedir (Carrus vd., 2015; Hajrasouliha, 2017). Kampüsler üzerine odaklanan çalışmalar incelendiğinde, kampüslerin açık hava rekreasyon imkânlarının bulunması ve öğrenciler tarafından kullanılması, öğrencilerin stres seviyesini azalttığını ve zihinsel olarak yorgun olan öğrencilerin zihinlerini canlandırdığını vurgulamaktadır (Gulwadi vd., 2019; Liprini ve Coetsee, 2017; Yang vd., 2019). Sosyal ve duygusal beceriler öğrencilerin öğrenme ve okul başarısını etkilemektedir (Durlak vd., 2011). Ayrıca doğal ortamlarda edinilen deneyimler, sosyal etkileşimi geliştirdiği ve refah üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu görülmektedir (Puhakka, 2021). Okul içerisinde sosyalleşen bireyler, toplum kurallarına daha uyumlu bir kişilik geliştirebilmektedir (Şahan, 2007; Yağmur ve İçigen, 2016). Araştırma amacı doğrultusunda geliştirilen H2 ve H3 hipotezleri şu şekildedir:

H₂: Katılımcıların üniversiteleri ile sosyalleşme algıları arasında anlamlı bir fark vardır.

H_{2a}: Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum boyutu ile üniversite arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{2b}: Özgüven boyutu ile üniversite arasında anlamlı farklılık bir vardır.

H_{2c}: Toplumsal Değerlere Saygı boyutu ile üniversite arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{2d}: Toplumda Uzaklık Hissi boyutu ile üniversite arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{2e}: Toplumda Bulunma boyutu ile üniversite arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{2f}: Aile ve Toplum İlişkisi boyutu ile üniversite arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₃: Katılımcıların bölümleri ile sosyalleşme algıları arasında anlamlı bir fark vardır.

H_{3a}: Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum boyutu ile bölüm arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{3b}: Özgüven boyutu ile bölüm arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{3c}: Toplumsal Değerlere Saygı boyutu ile bölüm arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{3d}: Toplumda Uzaklık Hissi boyutu ile bölüm arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{3e}: Toplumda Bulunma boyutu ile bölüm arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{3f}: Aile ve Toplum İlişkisi boyutu ile bölüm arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Sosyalleşme Süreci ve Cinsiyet

Türkiye’de boş zaman aktivitelerine ilgi son 20 yıl içerisinde oldukça artmıştır. Bu ilgi ile beraber kamusal rekreasyon alanında gelişmeler gözlenmiştir. TÜİK’in (Türkiye İstatistik Kurumu) 2018 yılında açıkladığı verilere göre, son 20 yılda çeşitli rekreasyon alanlarında 6 katına varan artışlar görülmektedir. Örneğin; sinema salonları 6 katına, opera ve balo salonu ve spor kompleksleri 2 katına çıkmıştır (TÜİK, 2018). Boş zaman değerlendirme alanlarının artmasına rağmen bu etkinliklere katılımın sayısı aynı oranda artmamıştır. Türk toplumunun daha sedanter etkinlikleri tercih etmesi, gençlerin bilgisayar temelli aktivitelerle daha çok zaman harcaması ve obezite bu durum için başlıca sebepler olarak gösterilmektedir (Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, 2018). Boş zaman değerlendirme alanlarındaki artışa rağmen katılımdaki artış oranının daha düşük kalmasındaki bir diğer sebep cinsiyet olarak gösterilmektedir. Türk toplumundaki kadınların, erkeklere göre ailelerine karşı daha fazla sorumluluk sahibi olmaları ve toplumsal baskıyı daha fazla hissetmeleri bu durumu açıklamaktadır (Çetinkaya, Yıldız ve Özçelik, 2018). Bireylerin ekonomik durumlarının, sosyal durumlarının, yaşadıkları bölgelerin ve kültür düzeylerinin boş zaman değerlendirme tercihleri üzerinde etkisi bulunmaktadır (Gajić vd., 2019; Karaküçük, 2008; Soest vd., 2020; Yağmur ve İçigen, 2016). Cinsiyet ile boş zaman değerlendirme tercihleri arasında farklılıklar bulunmaktadır (Videnovic vd., 2010). Araştırma amacı doğrultusunda geliştirilen H1 hipotezi şu şekildedir:

H₁: Katılımcıların cinsiyetleri ile sosyalleşme algıları arasında anlamlı bir fark vardır.

H_{1a}: Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{1b}: Özgüven boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{1c}: Toplumsal Değerlere Saygı boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{1d}: Toplumda Uzaklık Hissi boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{1e}: Toplumda Bulunma boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{1f}: Aile ve Toplum İlişkisi boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Yöntem

Turizm fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin sosyalleşme algılarının belirlenmesi araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda araştırma evrenini, 2019 yılı itibarıyla Türkiye’de bulunan 49 Turizm Fakültesi oluşturmaktadır. Ancak öğrenci alan aktif 30 fakülte bulunmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise “Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi (AHBVÜ), Afyon Kocatepe Üniversitesi (AKÜ), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (ÇOMÜ), Erciyes Üniversitesi (ERÜ), Atatürk Üniversitesi (ATAÜNI), Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (ISUBÜ), Mersin Üniversitesi (MEÜ), Necmettin Erbakan Üniversitesi (NEÜ), Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) ve Selçuk Üniversitesi (SÜ)” olmak üzere 10 turizm fakültesi oluşturmaktadır. Araştırmada Türkiye’nin her bölgesinden en az bir turizm fakültesinden veri toplanması amaçlanmıştır. Bu kapsamda Türkiye’nin altı bölgesinden veri toplanmıştır. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan turizm

fakültelerine zaman ve maliyet kısıtlılığında dolayı ulaşılamamıştır. Bu kapsamda belirlenen üniversitelerin turizm fakültelerinde öğrenim gören toplam 946 lisans öğrencisi araştırmaya dâhil edilmiştir.

Araştırmada birincil veri anket tekniği ile elde edilmiştir. Birincil veriler 2020 yılı öncesinde toplandığı için etik kurul raporu alınmamıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik ifadeler yer almaktadır. İkinci bölümde ise Şahan (2007) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan sosyalleşme ölçeği bulunmaktadır. Sosyalleşme ölçeği 34 ifadeyi içeren 5'li Likert (1= kesinlikle katılmıyorum, 2= katılmıyorum, 3= ne katılıyorum ne katılmıyorum, 4= katılıyorum, 5= tamamen katılıyorum) ölçeğidir. Araştırma zaman, maliyet ve ulaşılabilirlik nedeniyle 2019 yılının Mayıs-Temmuz ayları arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın pilot çalışması ise Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde eğitim gören 93 lisans öğrencisi ile 2019 yılının Nisan ayında gerçekleştirilmiştir. Güvenirlilik testi sonucunda (Cronbach's Alpha= 0,840) ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin sosyalleşme algılarının ölçülmesini hedefleyen çalışmada 3 hipotez geliştirilmiştir. Oluşturulan hipotezler istatistik paket programı yardımıyla test edilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla normallik testi yapılmıştır. Normallik testi sonucunda normal dağılım tespit edilememiştir. Skewness (çarpıklık) ve Kurtosis (basıklık) değerlerinin de normal dağılıma uygun olmadığı belirlenmiştir. Veriler normal dağılım göstermediğinden dolayı parametrik olmayan testler yapılmasına karar verilmiştir. Araştırmanın amacı ve alt amacı kapsamında frekans analizi, Faktör analizi, Mann-Whitney U analizi ve Kruskal Wallis-H analizi yapılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin verilere Tablo 1'de yer verilmiştir. Bu doğrultuda çalışmaya katılan 946 öğrencinin %54,3'ünün erkek ve %45,2'sinin kadın; %21,6'sının 21 yaşında; %38,5 turizm işletmeciliği bölümü öğrencisi olduğu ve %30,3'ünün 2. Sınıf öğrencisi olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

	n	%		n	%
Yaş			Üniversite		
18	77	8,1	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	93	9,8
19	134	14,2	Afyon Kocatepe Üniversitesi	84	8,9
20	173	18,3	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	83	8,8
21	204	21,6	Erciyes Üniversitesi	86	9,1
22	169	17,9	Atatürk Üniversitesi	81	8,6
23	102	10,8	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	81	8,6
24	42	4,4	Mersin Üniversitesi	79	8,4
24 ve üzeri	32	3,4	Necmettin Erbakan Üniversitesi	153	16,2
Belirtilmemiş	13	1,4	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	75	7,9
<i>Toplam</i>	946	100	Selçuk Üniversitesi	131	13,8
Cinsiyet			<i>Toplam</i>	946	100
Erkek	514	54,3	Bölüm		
Kadın	428	45,2	Turizm İşletmeciliği	364	38,5
Belirtilmemiş	4	0,4	Turizm Rehberliği	266	28,1
<i>Toplam</i>	946	100	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	255	27,0
Aylık Gelir			Rekreasyon Yönetimi	61	6,4
400 TL ve altı	66	7,0	<i>Toplam</i>	946	100
401-500	198	20,9	Sınıf		
501-600	49	5,2	1. Sınıf	203	21,5
601-700	61	6,4	2. Sınıf	287	30,3
701-800	65	6,9	3. Sınıf	235	24,8
801-900	21	2,2	4. Sınıf	217	22,9
901-1000	136	14,4	Belirtilmemiş	4	0,4
1001 ve üzeri	293	31,0	<i>Toplam</i>	946	100
Belirtilmemiş	57	6,0			
<i>Toplam</i>	946	100			

Katılımcıların sosyalleşme algıları Tablo 2'de değerlendirilmiştir. Tablo 2'de "Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmeli ve ifade edebilmeli" (\bar{x} : 4,15) ifadesi en yüksek ortalamaya sahiptir. Bu ifadeyi, "Farklı kültür anlayışları toplumsal barışın temel dinamiğidir" (\bar{x} : 4,07) ve "Bizi diğer kültürlerden farklı kılan değer;

farklı kültürlerin barış ve uyum içerisinde yaşamasıdır” (\bar{x} : 4,04), “Farklı kültürdeki değer anlayışlarına saygılı davranmayı tercih ederim” ifadeleri takip etmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Sosyalleşme Algıları

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılmıyorum ne katılmıyorum	Katıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Ort.	s.s.
1. Olabildiğince kalabalıktan uzak kalmayı tercih ederim.	n 188 % 20,2	174 18,6	235 25,2	183 19,6	153 16,4	2,93	1,35
2. Toplum içerisinde insanlarla iletişim kurmada seçici davranırım.	n 68 % 7,3	113 12,1	201 21,5	325 34,7	229 24,5	3,57	1,18
3. İnsanlar toplum içerisinde benimle kolayca diyalog kurabilirler.	n 41 % 4,7	86 9,9	201 23,1	316 36,4	225 25,9	3,69	1,10
4. Toplumsal olaylarda genellikle topluma liderlik yaparım.	n 71 % 7,8	168 18,5	319 35,1	233 25,6	119 13,1	3,18	1,11
5. Her türlü sosyal etkinliklere katılmaktan hoşlanırım.	n 51 % 6,1	126 15,1	261 31,3	251 30,1	146 17,5	3,38	1,12
6. Toplum içerisinde insanlarla tartışmaktan ziyade insanlara yardım etmeyi tercih ederim.	n 26 % 2,8	76 8,1	211 22,5	379 40,4	246 26,2	3,79	1,00
7. Toplumsal olaylarda toplumu yönlendirmekte başarılıyım. (Örneğin sönük geçen bir toplantıda yol gösterici rolü)	n 54 % 5,8	138 14,7	340 36,2	276 29,4	130 13,9	3,31	1,06
8. Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim.	n 176 % 18,8	271 29,0	238 25,4	164 17,5	87 9,3	2,70	1,22
9. Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissedirim.	n 174 % 19,1	230 25,3	254 27,9	167 18,4	84 9,2	2,73	1,22
10. Toplum içerisinde başkaları ile kolaylıkla iletişim kurarım.	n 41 % 4,5	106 11,6	216 23,6	338 36,9	214 23,4	3,63	1,09
11. Toplumsal etkinliklere katılan insanlar kendisiyle barışık olur.	n 44 % 4,9	68 7,6	254 28,3	318 35,5	213 23,7	3,66	1,07
12. Toplumsal etkinliklere katılım ile kişisel beceri ve yeteneklerimi keşfedebilir ve ifade edebilirim.	n 30 % 3,2	76 8,1	240 25,6	388 41,4	204 21,7	3,70	0,99
13. Toplum içerisinde sevdiğim insanlarla birlikte olduğumda keder ve dertlerimi unuturum.	n 46 % 4,9	98 10,5	250 26,7	341 36,4	201 21,5	3,59	1,08
14. Toplumda insanların özgürce davranmalarına izin verilse toplumun daha iyi olacağı kanısındayım.	n 53 % 5,6	98 10,4	208 22,2	303 32,3	277 29,5	3,70	1,16
15. Toplumsal kurallara uymayan insanları haklı görmem.	n 43 % 4,7	86 9,4	239 26,2	261 28,6	282 31,0	3,72	1,13
16. Toplumsal değerlere bağlı bir kişiliğe sahip birisiyim. (gelenek töre inançlar)	n 67 % 7,3	114 12,4	260 28,4	294 32,1	182 19,8	3,45	1,15
17. Toplumsal değerlere aykırı davranan bireylerin davranışları beni rahatsız eder.	n 43 % 4,6	100 10,7	244 26,1	291 31,1	257 27,5	3,66	1,12
18. Toplumsal uzlaşmayı bozan davranış sahiplerine hoşgörülü davranmam.	n 44 % 4,7	105 11,3	296 31,8	284 30,5	201 21,6	3,53	1,09
19. Aileyle ilgili kararların alınmasında katkıda bulunurum.	n 34 % 3,8	72 7,9	185 20,4	379 41,8	236 26,0	3,78	1,03
20. Aile büyüklerinin kararlarına her zaman itaat etmekten hoşlanmam.	n 67 % 7,2	134 14,4	302 32,4	251 27,0	177 19,0	3,36	1,15
21. Ailem benim fikir ve davranışlarıma her zaman hoş görülme davranır.	n 39 % 4,3	73 8,1	256 28,5	305 34,0	224 25,0	3,67	1,07
22. Ailenizin değer yargıları ile toplumun değer yargıları arasındaki farklılık beni fazla etkilemez.	n 61 % 6,5	139 14,8	334 35,6	278 29,6	127 13,5	3,29	1,07
23. Ailem arkadaş çevremi belirlemede etkin rol oynar.	n 151 % 16,8	203 22,6	144 27,2	197 22,0	102 11,4	2,88	1,25
24. İnsanların benim davranışlarımı yargılamaya ya da yönetmeye çalışmasından rahatsız olurum.	n 45 % 4,8	88 9,4	185 19,7	252 26,8	371 39,4	3,87	1,17

25. Okul farklı kültürdeki insanların tanışmasını ve böylece toplumsal bütünleşmenin etkin faktörüdür.	n	28	72	200	341	291	3,85	1,04
	%	3,0	7,7	21,5	36,6	31,2		
26. Okul bireyin, toplumsal ve kişisel değerlere saygının benimsenmesinde önemli rol oynar.	n	29	75	237	352	248	3,76	1,02
	%	3,1	8,0	25,2	37,4	26,4		
27. Toplumsal aktivitelere katılmakta yaş, cinsiyet ve inanç vb. ayırım yapmaktan hoşlanmam.	n	47	76	183	319	312	3,82	1,12
	%	5,0	8,1	19,5	34,0	33,3		
28. Toplum içerisinde başkalarının ihtiyacı olduğu zaman kendime ters düşse de o davranışı yaparım.	n	87	166	326	242	120	3,15	1,13
	%	9,2	17,6	34,6	25,7	12,8		
29. Yeni insanlarla tanışıp sosyal aktiviteler yapmaktan hoşlanırım.	n	37	74	234	361	208	3,69	1,07
	%	4,0	8,1	25,6	39,5	22,8		
30. Okul farklı insan grupları arasında toplumsal diyalogun ilk adımıdır.	n	38	52	234	362	246	3,78	1,02
	%	4,1	5,6	25,1	38,8	26,4		
31. Farklı kültürdeki değer anlayışlarına saygılı davranmayı tercih ederim.	n	21	61	144	341	369	4,04	1,00
	%	2,2	6,5	15,4	36,4	39,4		
32. Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmeli ve ifade edebilmelidir.	n	20	51	132	294	435	4,15	0,99
	%	2,1	5,5	14,2	31,5	46,7		
33. Farklı kültür anlayışları toplumsal barışın temel dinamiğidir.	n	23	51	150	319	389	4,07	1,00
	%	2,5	5,5	16,1	34,2	41,7		
34. Bizi diğer kültürlerden farklı kılan değer; farklı kültürlerin barış ve uyum içerisinde yaşamasıdır.	n	39	52	153	291	407	4,04	1,09
	%	4,1	5,5	16,2	30,9	43,2		

Tablo 2'ye göre en düşük ortalamaya “Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim” (\bar{x} : 2,70) ifadesi sahiptir. Bu ifadeyi “Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissedirim” (\bar{x} : 2,73) ve “Ailem arkadaş çevrem belirlenmesinde etkin rol oynar” (\bar{x} : 2,88) ifadeleri takip etmektedir.

Araştırmada kullanılacak ölçeğin geçerli ve güvenilir olması yapılan çalışmaların niteliğini artırmaktadır. Araştırmada kullanılan ölçeğin geçerliliği açıklayıcı faktör analiziyle, güvenilirliği ise Cronbach's Alpha kat sayısı ile ölçülmüştür (Tablo 3.). Faktör analizi, değişkenler arasındaki ilişkilere dayanarak çok sayıdaki değişkeni daha az sayıdaki değişkene indirebilen çok değişkenli bir analiz tekniğidir (İslamoğlu ve Alnıaçık, 2019).

Tablo 3. Açıklayıcı Faktör Analizi

Faktörler	Faktör Yükleri	Açıklanan Varyans	Cronbach's Alpha
Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum		21,692	0,859
33. Farklı kültür anlayışları toplumsal barışın temel dinamiğidir.	0,792		
32. Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmeli ve ifade edebilmelidir.	0,761		
31. Farklı kültürdeki değer anlayışlarına saygılı davranmayı tercih ederim.	0,758		
34. Bizi diğer kültürlerden farklı kılan değer; farklı kültürlerin barış ve uyum içerisinde yaşamasıdır.	0,704		
27. Toplumsal aktivitelere katılmakta yaş, cinsiyet ve inanç vb. ayırım yapmaktan hoşlanmam.	0,657		
30. Okul farklı insan grupları arasında toplumsal diyalogun ilk adımıdır.	0,568		
25. Okul farklı kültürdeki insanların tanışmasını ve böylece toplumsal bütünleşmenin etkin faktörüdür.	0,568		
26. Okul bireyin, toplumsal ve kişisel değerlere saygının benimsenmesinde önemli rol oynar.	0,561		
Özgüven		9,220	0,686
11. Toplumsal etkinliklere katılan insanlar kendisiyle barışık olur.	0,740		
12. Toplumsal etkinliklere katılım ile kişisel beceri ve yeteneklerimi keşfedebilir ve ifade edebilirim.	0,713		
13. Toplum içerisinde sevdiğim insanlarla birlikte olduğumda keder ve dertlerimi unuturum.	0,494		
10. Toplum içerisinde başkaları ile kolaylıkla iletişim kurarım.	0,472		
14. Toplumda insanların özgürce davranmalarına izin verilse toplumun daha iyi olacağı kanısındayım.	0,426		
Toplumsal Değerlere Saygı		6,705	0,673

17. Toplumsal değerlere aykırı davranan bireylerin davranışları beni rahatsız eder.	0,766		
16. Toplumsal değerlere bağlı bir kişiliğe sahip birisiyim. (gelenek töre inançlar)	0,695		
18. Toplumsal uzlaşmayı bozan davranış sahiplerine hoşgörülü davranmam.	0,666		
15. Toplumsal kurallara uymayan insanları haklı görmem.	0,556		
Topluma Uzaklık Hissi		5,404	0,641
9. Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissederim.	0,731		
1. Olabildiğince kalabalıktan uzak kalmayı tercih ederim.	0,729		
8. Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim.	0,699		
2. Toplum içerisinde insanlarla iletişim kurmada seçici davranırım.	0,585		
Toplumda Bulunma		4,683	0,671
4. Toplumsal olaylarda genellikle topluma liderlik yaparım.	0,839		
7. Toplumsal olaylarda toplumu yönlendirmekte başarılıyım. (Örneğin sönük geçen bir toplantıda yol gösterici rolü)	0,726		
5. Her türlü sosyal etkinliklere katılmaktan hoşlanırım.	0,484		
3. İnsanlar toplum içerisinde benimle kolayca diyalog kurabilirler.	0,464		
Aile ve Toplum İlişkisi		4,009	0,511
22. Ailenizin değer yargıları ile toplumun değer yargıları arasındaki farklılık beni fazla etkilemez.	0,637		
20. Aile büyüklerinin kararlarına her zaman itaat etmekten hoşlanmam.	0,620		
21. Ailem benim fikir ve davranışlarıma her zaman hoş görülü davranır.	0,544		
19. Aileyle ilgili kararların alınmasında katkıda bulunurum.	0,480		
Açıklanan Toplam Varyans		51,714	
Varimax Rotasyonlu Temel Bileşenler Faktör Analizi			
Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Yeterliliği=0,857 ve $p<0.000$ (Chi-Kare=4987,717; df=406).			

Araştırmada kullanılan verilerin faktör analizine uygun olup olmadığının test edilmesi açısından Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Küresellik testi yapılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğe uygulanan analiz sonucunda KMO değeri 0,857 olarak çıkması ölçeğin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir. Barlett Küresellik testi ise ölçek ifadeleri arasındaki ilişkinin ne düzeyde olduğunu göstermektedir. Analiz sonucunda Barlett Küresellik testi sonucunun 0,000 ($p<.05$) olması ölçeğin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Güvenirlilik testi sonucunda (Cronbach's Alpha= 0,815) ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada sosyalleşme ölçeği toplam 6 alt boyutta ele alınmıştır. Birinci alt boyutta yer alan ifadeler "Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum" olarak adlandırılmıştır. Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum alt boyutunu oluşturan 8 ifadenin güvenilirliği Cronbach's Alpha= 0,859 olarak, açıklanan varyans değeri %21,692 olarak tespit edilmiştir. İkinci alt boyutta yer alan ifadeler ise "Özgüven" olarak adlandırılmıştır. Özgüven alt boyutunu oluşturan 5 ifadenin güvenilirliği Cronbach's Alpha= 0,686 olarak, açıklanan varyans değeri %9,220 olarak tespit edilmiştir. Üçüncü alt boyutta yer alan ifadeler "Toplumsal Değerlere Saygı" olarak adlandırılmıştır. Toplumsal Değerlere Saygı faktörünü oluşturan 4 ifadenin güvenilirliği Cronbach's Alpha= 0,673 olarak, açıklanan varyans değeri %6,705 olarak tespit edilmiştir. Dördüncü alt boyutta yer alan ifadeler "Topluma Uzaklık Hissi" olarak adlandırılmıştır. Topluma Uzaklık Hissi alt boyutunu oluşturan 4 ifadenin güvenilirliği Cronbach's Alpha= 0,641 olarak, açıklanan varyans değeri %5,404 olarak tespit edilmiştir. Beşinci alt boyutta yer alan ifadeler "Toplumda Bulunma" olarak adlandırılmıştır. Toplumda Bulunma alt boyutunu oluşturan 4 ifadenin güvenilirliği Cronbach's Alpha= 0,671 olarak, açıklanan varyans değeri %4,683 olarak tespit edilmiştir. Altıncı alt boyutta yer alan ifadeler "Aile ve Toplum İlişkisi" olarak adlandırılmıştır. Aile ve Toplum İlişkisi alt boyutunu oluşturan 4 ifadenin güvenilirliği Cronbach's Alpha= 0,511 olarak, açıklanan varyans değeri %4,009 olarak tespit edilmiştir.

Ölçek oluşturmak için hazırlanan ifadelerin kendi içinde tutarlı olma, kararlı olma ve gözlenmek istenen tepkileri uyandırabilme gücü bakımından incelenmesi gerekmektedir. İç tutarlılığı ölçmek için korelasyona dayalı madde analizi yapılmıştır. Madde korelasyonları incelendiğinde ölçek maddelerinden 0.30'un altında kalan madde bulunmadığı belirlenmiştir (Tezbaşaran, 2008). Ölçekte yer alan sosyalleşme ölçeği ifadelerinin faktör yük değerleri incelendiğinde 5 ifadenin (6. 23. 24. 28. ve 29.) birden fazla faktöre yüksek değerde yük

verdiği ve bu faktör yük değerleri arasındaki farkın 0.10'dan az olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, bu maddeler binişik madde olarak değerlendirilerek analizlere dâhil edilmemiştir.

Araştırmada elde edilen verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığı “Test of Normality” (normallik testi) ile ölçülmüştür. Veriler normal dağılım göstermediğinden dolayı Skewness (çarpıklık) ve Kurtosis (basıklık) değerlerine bakılmıştır. Skewness ve Kurtosis değerlerinin $\pm 1,5$ değerleri arasında olduğu durumlar dağılımın normal dağılım olduğunu göstermektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Skewness ve Kurtosis değerlerinde de normallik sağlanamamıştır. Araştırma verilerinin normal dağılmaması sebebiyle katılımcıların cinsiyetleri ile sosyalleşme algıları arasında anlamlı farkı test edebilmek amacıyla Mann-Whitney U testi yapılmıştır (Tablo 4.) (Tabachnick ve Fidell, 2013). Bu testin yapılmasındaki amaç iki bağımsız (ilişkili olmayan) gruptan biri olan sosyalleşme ölçeğinin alt boyutlarıyla diğer bir bağımsız (ilişkili olmayan) grup olan cinsiyet dağılımlarının istatistiksel olarak anlamlı farklılık olup olmadığını saptamaktır (İslamoğlu ve Alnıaçık, 2019).

Tablo 4. Cinsiyete İlişkin Mann-Whitney U analizi

Boyutlar	Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	U	p*
Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum	Erkek	486	399,05	75600,00	0,000
	Kadın	399	496,53		
Özgüven	Erkek	453	393,40	75379,00	0,000
	Kadın	397	462,13		
Toplumsal Değerlere Saygı	Erkek	473	446,07	89838,00	0,220
	Kadın	399	425,16		
Toplumda Bulunma	Erkek	476	445,17	93545,00	0,510
	Kadın	403	433,90		
Aile ve Toplum İlişkisi	Erkek	396	377,79	67601,50	0,561
	Kadın	350	368,65		
Aile ve Toplum İlişkisi	Erkek	459	409,22	82263,50	0,030
	Kadın	392	445,64		

p<0.05

Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular incelendiğinde “Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum, Özgüven, Aile ve Toplum İlişkisi” alt boyutları ile cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılık tespit edilen alt boyutlarda kadın katılımcıların sıra ortalamalarının erkek katılımcılara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre H_1 , H_{1a} , H_{1b} ve H_{1f} hipotezleri kabul edilmiştir.

Araştırma verilerinin normal dağılmaması sebebiyle, katılımcıların eğitim aldıkları üniversite ile sosyalleşme alt boyutları arasında farkın ölçümü Kruskal Wallis-H testi ile gerçekleştirilmiştir (Tablo 5.). Kruskal Wallis-H testi, ikiden fazla örnek ortalaması arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için kullanılmaktadır (İslamoğlu ve Alnıaçık, 2019). “Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum, Toplumsal Değerlere Saygı, Toplumda Bulunma ve Aile ve Toplum İlişkisi” alt boyutlarının katılımcıların üniversitelerine göre istatistiksel olarak farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5. Üniversite Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis-H Analizi

Boyutlar	Üniversite	n	Sıra Ortalaması	χ^2	p
Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum	AHBVÜ	90	475,45	50,079	0,000
	AKÜ	76	415,41		
	ÇOMÜ	77	407,92		
	ERÜ	77	309,63		
	ATAÜNİ	76	470,87		
	ISUBÜ	79	461,15		
	MEÜ	78	573,96		
	NEÜ	142	470,18		
	OMÜ	70	450,74		
	SÜ	124	408,79		
Özgüven	AHBVÜ	84	497,26	12,181	0,203
	AKÜ	77	411,53		
	ÇOMÜ	74	429,78		
	ERÜ	76	403,19		
	ATAÜNİ	71	420,17		

	ISUBÜ	72	432,66		
	MEÜ	76	439,11		
	NEÜ	130	446,71		
	OMÜ	71	396,82		
	SÜ	123	394,95		
Toplumsal Değerlere Saygı	AHBVÜ	87	459,74	23,994	0,004
	AKÜ	73	455,62		
	ÇOMÜ	80	335,84		
	ERÜ	72	509,65		
	ATAÜNİ	75	460,54		
	ISUBÜ	78	432,69		
	MEÜ	79	416,72		
	NEÜ	136	466,04		
	OMÜ	72	416,76		
	SÜ	123	421,39		
Toplumda Bulunma	AHBVÜ	90	448,58	13,148	0,156
	AKÜ	81	382,43		
	ÇOMÜ	78	432,56		
	ERÜ	71	395,93		
	ATAÜNİ	77	439,95		
	ISUBÜ	74	511,76		
	MEÜ	78	449,03		
	NEÜ	139	457,59		
	OMÜ	72	446,76		
	SÜ	123	443,44		
Aile ve Toplum İlişkisi	AHBVÜ	73	408,96	21,681	0,010
	AKÜ	72	355,08		
	ÇOMÜ	64	330,99		
	ERÜ	67	343,25		
	ATAÜNİ	60	421,27		
	ISUBÜ	68	412,41		
	MEÜ	70	377,11		
	NEÜ	107	417,82		
	OMÜ	64	369,80		
	SÜ	105	323,16		
Aile ve Toplum İlişkisi	AHBVÜ	87	442,14	38,811	0,000
	AKÜ	72	383,94		
	ÇOMÜ	75	409,32		
	ERÜ	76	333,22		
	ATAÜNİ	69	467,93		
	ISUBÜ	76	471,27		
	MEÜ	78	514,15		
	NEÜ	132	457,88		
	OMÜ	67	439,51		
	SÜ	123	371,63		

p<0.05

Üniversitelere göre yapılan karşılaştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde MEÜ’de öğrenim gören katılımcıların “Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum” boyutuna ilişkin görüşleri diğer üniversitelere göre daha yüksek olduğu, AHBVÜ’de öğrenim gören katılımcıların “Özgüven” boyutuna ilişkin görüşleri diğer üniversitelere göre daha yüksek olduğu, ERÜ’de öğrenim gören katılımcıların “Toplum Değerlere Saygı” boyutuna ilişkin görüşleri diğer üniversitelere göre daha yüksek olduğu, ISUBÜ’de öğrenim gören katılımcıların “Toplumda Bulunma” boyutuna ilişkin görüşleri diğer üniversitelere göre daha yüksek olduğu ve MEÜ’de öğrenim gören katılımcıların “Aile ve Toplum İlişkisi” boyutuna ilişkin görüşlerinin diğer üniversitelere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre H₂, H_{2a}, H_{2c}, H_{2e} ve H_{2f} hipotezleri kabul edilmiştir. Sosyalleşme, bireyin topluma karışması, diğer bir ifadeyle yaşadığı şehrin/bölgenin parçası olduğunu öğrenme sürecidir. Birey çevresiyle kurduğu etkileşim sonucunda zamanla yaşadığı topluma benzer davranışlar göstermeye başlamaktadır. Sosyal aktivelerin yoğun ve çeşitli

olduğu bölgelerde yerel halk ile birlikte öğrenciler de katılım sağlayacağı etkinlikler bulabilmektedirler. Aralarında farklılıklar tespit edilen üniversitelerin Akdeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi ve Doğu Anadolu Bölgesinde olduğu göze çarpmaktadır. Bu görüş farklılıklarına neden olarak, üniversitelerin/şehirlerin sosyalleşme imkânı sağlayan etkinlik türlerinin ve sayılarının farklılık göstermesi ve bölgelerin kültür ve yaşam biçimi farklılıklarının bulunması gösterilebilmektedir.

Tablo 6. Bölüm Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis-H Analizi

Boyutlar	Bölüm	n	Sıra Ortalaması	χ^2	p
Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum	Turizm İşletmeciliği	348	418,57	9,190	0,027
	Turizm Rehberliği	247	480,31		
	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	236	453,20		
	Rekreasyon Yönetimi	58	419,80		
Özgüven	Turizm İşletmeciliği	324	407,98	11,884	0,008
	Turizm Rehberliği	240	452,96		
	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	232	408,81		
	Rekreasyon Yönetimi	58	505,94		
Toplumsal Değerlere Saygı	Turizm İşletmeciliği	337	442,96	5,189	0,158
	Turizm Rehberliği	248	443,73		
	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	239	413,02		
	Rekreasyon Yönetimi	51	494,47		
Topluma Uzaklık Hissi	Turizm İşletmeciliği	336	439,27	10,760	0,013
	Turizm Rehberliği	251	452,25		
	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	243	458,40		
	Rekreasyon Yönetimi	53	335,56		
Toplumda Bulunma	Turizm İşletmeciliği	286	370,84	5,257	0,154
	Turizm Rehberliği	217	385,95		
	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	202	357,93		
	Rekreasyon Yönetimi	45	433,64		
Aile ve Toplum İlişkisi	Turizm İşletmeciliği	328	394,38	11,759	0,008
	Turizm Rehberliği	244	436,74		
	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	231	464,97		
	Rekreasyon Yönetimi	52	434,84		

p<0.05

Katılımcıların bölümlerine göre sosyalleşme alt boyutlarına ilişkin Kruskal Wallis-H analizi sonuçları Tablo 6'da yer almaktadır. Uygulanan analiz sonucunda “Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum, Özgüven, Topluma Uzaklık Hissi ve Aile ve Toplum İlişkisi” boyutlarının katılımcıların bölümlerine göre istatistiksel olarak farklı olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre H₃, H_{3a}, H_{3b}, H_{3d} ve H_{3f} hipotezleri kabul edilmiştir. Bölümlere göre yapılan karşılaştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde bölümler arasında farklılıkların sebebi öğrencilerin ders yoğunluğu, okula ilgisi ve okula gitme sıklığı gösterilebilmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada, Türkiye’de bulunan turizm fakültelerinde eğitim alan öğrencilerin sosyalleşme algılarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenin 30 turizm fakültesi, örneklemini ise Türkiye’nin farklı bölgelerinden seçilen ve aktif olarak öğrenci alan 10 turizm fakültesi oluşturmaktadır. Toplamda 946 öğrenciden birincil veri elde edilmiş ve belirlenen hipotezler doğrultusunda analizler yapılmıştır. Cinsiyete ve sosyalleşme algısı arasında istatistiksel olarak farklılığı tespit etmek amacıyla Mann-Whitney U analizi yapılmış ve anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Literatürde yer alan çalışmaların sonuçlarına (Altınköprü, 2002; Dodson, 1998; Erkaya, 2016; Kandır ve Orçan, 2011; Korucu, 2010; Serçek ve Serçek, 2015; Şahan, 2007; Yağmur ve İçigen, 2016) benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Yapılan çalışmada kadın öğrencilerin sosyalleşme algılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tunçtan, 2021). Dodson (1998) çalışmasında kız çocukların erkeklere göre daha hızlı sosyalleştiklerini ifade etmiştir. Korucu (2010), tüm yaş gruplarında kadınların sosyalleşme konusunda erkeklere göre daha fazla performans gösterdiklerini belirtmiştir. Altınköprü (2002), kızların erkeklere göre daha fazla sosyalleşme eğiliminde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Cinsiyet ile sosyalleşme arasındaki farka bakıldığında ise sportif sosyalleşme sürecinde kadınlar ile erkekler arasında anlamlı farklılıklar olduğunu belirtmiştir. Yapılan çalışmalardan bazılarında kadınların erkeklere göre daha fazla sosyalleştiği, bazılarında ise tam tersi durum görülmektedir (Özdiñç, 2005).

Kadınların sosyalleşmede erkeklerden daha aktif olmaları aile yapısı, eğitim, bireyin yetiştirilme şekli, ekonomik durum ve gelişmişlik düzeyi ile açıklanabilmektedir.

Eğitim alınan üniversite ile sosyalleşme algıları arasındaki istatistiki farklılığı ölçmek amacıyla Kruskal Wallis-H analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, “Toplumsal Denge ve Sosyal Uyum, Toplumsal Değerlere Saygı, Toplumda Bulunma ve Aile ve Toplum İlişkisi” alt boyutları katılımcıların üniversitelere göre istatistiki olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Öğrencilerin boş zaman değerlendirme faaliyetleri ve sosyalleşme arzusu bölge veya yaşanılan şehre göre farklılıklar gösterebilmektedir (Gajić vd., 2019; Karaküçük, 2008; Soest vd., 2020; Yağmur ve İçigen, 2016). Boş zaman engelleri kapsamında Türkiye genelinde yapılan bir çalışmada, ülkenin doğusunda yaşayan öğrencilerin daha fazla engelle karşılaştığı ortaya çıkmıştır (Ayhan vd., 2018). Bu durumun ortaya çıkmasındaki başlıca etkenler ekonomik durum, rekreatif alan yetersizliği, özgüven sorunu, bilgi eksikliği ve toplumsal baskı olarak sıralanabilmektedir. Bu durumu destekleyen diğer çalışmalarda ise, iyi oluşturulmuş şehir ve kampüs ortamlarının bireyleri sosyalleşmeye teşvik edebileceği (Carrus vd., 2015; Hajrasouliha, 2017) sonucuna ulaşılmıştır. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerinin karşılaştırıldığı bir çalışmada üniversiteler arasındaki sosyalleşme düzeylerinin farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılığın sebebinin Eskişehir Osmangazi Üniversitesinin daha köklü bir kurum olması ve sosyal etkinliklerin daha çeşitli olduğu ifade edilmektedir (Filiz, 2010). Üniversiteler ya da üniversitelerin bulunduğu şehirler, öğrenciler için sadece akademik başarının yakalanmaya çalışıldığı bir yer değil aynı zamanda öğrencilerin kendilerini sosyal varlıklar olarak fark etme ve geliştirme fırsatını aradığı yerlerdir. Üniversite öğrencilerinin bazıları hemen mezun olmak isterken, bazıları ise kendilerini akademik çalışmalara adanmak yerine sosyal olarak geliştirecek aktivitelere katılmayı arzu etmektedirler (Roberts ve Styron, 2010).

Katılımcıların eğitim gördükleri bölüm ile sosyalleşme algıları istatistiki farklılığı tespit etmek amacıyla Kruskal Wallis-H analizi gerçekleştirilmiş ve istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde benzer sonuçlara ulaşan Şahan (2007) çalışmasında bölümlere göre sosyalleşme düzeyleri arasında büyük oranda bir fark bulunduğunu belirtmiştir.

Elde edilen bulgular neticesinde üniversite kampüslerine ve şehirlere öğrencilerin sosyalleşmesi için yapılan her yatırımın eğitim hizmetini ve memnuniyetini etkileyen bir unsur olduğu düşünülmektedir. Bu açıdan üniversitelerin tercih edilebilirliğini ve akademik başarısını etkilemesinden dolayı rekreatif etkinlik alanları ile zenginleştirilmesi ve sosyalleşmenin üniversite idarecileri tarafından desteklenmesi önem arz etmektedir. Sosyalleşme alanlarının zenginleştirilmesi ve bireylerinin katılımının artırılması hem toplumsal hem de akademik açıdan önem arz etmektedir. Sosyalleşme seviyesi yüksek bireylerin toplum içerisinde daha aktif ve mutlu olacağı düşünülmektedir. Öte yandan sosyalleşme alanlarının her birey tarafından arandığı düşünüldüğünde üniversite kampüslerindeki sosyalleşme aktivitelerinin artırılması öğrencilerin tercih etme durumunu etkileyeceği düşünülmektedir. Ayrıca öğrencilerin eğitim gördüğü kurum tarafından desteklenen ve teşvik edilen sosyalleşme aktivitelerinin öğrencilerin akademik başarısına olumlu katkı yapacağı düşünülmektedir. Sektörde istihdam edilmek üzere yetiştirilen turizm öğrencilerinin daha sosyal ve aktif bireyler olması sektöre olumlu anlamda katkılar yapabilir. Araştırmanın kısıtlılığını, çalışma grubunun 10 üniversitede eğitim gören öğrencilerden oluşması ve çalışmanın 2019-2020 eğitim-öğretim yılı ile sınırlandırılması oluşturmaktadır. Buradan hareketle Araştırma kısıtları göz önünde bulundurulduğunda farklı toplumsal düzeyde yer alan ve farklı alanlarda eğitim gören öğrencilerin sosyalleşme algılarının karşılaştırılması literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin ve yerel halkın sosyalleştiği etkinlik türleri ve sayılarına göre bölgesel karşılaştırmaların yapılması önerilmektedir.

Sosyalleşme algısı hayatın her döneminde farklılık gösterebileceği için gelecekteki araştırmalar, farklı toplumlarda farklı grupların sosyalleşme algılarını inceleyebilir. Farklı gruplardaki çalışmaların karşılaştırılması sosyalleşme alanları ile ilgili önemli ipuçları sağlayabilir. Ayrıca farklı toplum ve farklı gruplarda çalışılması literatüre de önemli katkılar sunabilir.

Kaynakça

- Altınköprü, T. (2002). *Genç kız psikolojisi ve cinselliği*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Ayhan, C., Nurullah, E., İlimdar, Y. ve Şihmehmet, Y. (2018). Investigation of constraints that occur during participation in leisure activities by high school students; a sample of Turkey. *Education Sciences*, 8(2), 86. doi: 10.3390/educsci8020086.
- Aziz, A. (1982). *Toplumsallaşma ve kitlesel iletişim*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksekokulu Yayınları.

- Bales, R. F. ve Parsons, T. (2014). *Family: Socialization and interaction process*. Oxfordshire: Routledge.
- Bugental, D. B. ve Grusec, J. E. (2007). *Socialization processes*. New Jersey: Wiley.
- Carrus, G., Ylenia, P., Sabine, P. ve Massimiliano, S. (2015). Contact with nature in educational settings might help cognitive functioning and promote positive social behaviour. *PsyEcology*, 6(2), 191-212. doi: 10.1080/21711976.2015.1026079.
- Çetinkaya, G., Yıldız, M. ve Özçelik, M. A. (2018). Neden bu kadar az yerel insan milli parkları ziyaret ediyor? Türkiye'de Antalya'nın milli parkları üzerindeki kısıtlamaların incelenmesi. *Advances in Hospitality and Tourism Research (AHTR)*, 6(1), 92-110.
- Çimen, L. K. (2018). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile sanal ortam yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(68), 1431-1452. doi: 10.17755/esosder.360302.
- Demirci, U. (2018). *Örgütsel sosyalleşme ve örgütsel vatandaşlık davranışı ilişkisine eğitimin etkisi* (Yayımlanmış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Dodson, F. (1998). *Çocuk eğitimi el kitabı*. İstanbul: Kırkambar.
- Durlak, J. A., Roger P. W., Allison B. D., Rebecca, D. T. ve Kriston B. S. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. *Child Development*, 82(1), 405-432. doi: 10.1111/j.1467-8624.2010.01564.x.
- Erkaya, S. (2016). *Ortaokul öğrencilerinin sosyalleşmesinde sportif faaliyetlerin etkisi* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Filiz, Z. (2010). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesinde spora katılımın değerlendirilmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 192-203.
- Gajić, J., Ivana, B., Radmila, Z. ve Tamara I. P. (2019). Millennials' perspective on leisure time. *Industrija*, 47(3), 55-71. doi: 10.5937/industrija47-23284.
- Greendorfer, S. L. (2002). *Socialization process and sport behavior*. Oxford, Ohio: Human Kinetics.
- Grusec, J. E. ve Hastings, P. D. (2014). *Handbook of socialization: theory and research*. New York: Guilford Publications.
- Gulwadi, G. B., Mishchenko, E. D., Hallowell, G., Alves, S. ve Kennedy, M. (2019). The restorative potential of a university campus: objective greenness and student perceptions in Turkey and the United States. *Landscape and Urban Planning*, (187), 36-46. doi: 10.1016/j.landurbplan.2019.03.003.
- Hajrasouliha, A. (2017). Campus score: Measuring university campus qualities. *Landscape and Urban Planning*, (158), 166-176. doi: 10.1016/j.landurbplan.2016.10.007.
- Henslin, J. M., Adam M. P., Alpha, L. P., Marjoribanks, T. ve Elder, K. (2015). *Sociology: A down to earth approach*. Boston: Pearson Higher Education AU.
- İslamoğlu, A. H. ve Alnaçık, Ü. (2019). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Kandır, A. ve Orçan, M. (2011). Beş-altı yaş çocuklarının erken öğrenme becerileri ile sosyal uyum ve becerilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Elementary Education Online*, 10(1), 40-50.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon; boş zamanları değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Korucu, A. G. (2010). *Ortaöğretim öğrencilerinin sosyalleşmelerinde sporun etkileri* (Yayımlanmış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Küçük, S. (2015). *İşgörenlerin rekreasyonel etkinliklere katılım düzeyleri ile çalışma performansları arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik bir araştırma* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Lamanes, T. ve Deacon, L. (2019). Supporting social sustainability in resource-based communities through leisure and recreation. *The Canadian Geographer / Le Géographe Canadien*, 63(1), 145-158. doi: 10.1111/cag.12492.

- Liprini, R. M. ve Coetzee, N. (2017). The relationship between students' perceptions of the university of pretoria's on-campus green spaces and attention restoration. *Human Geographies - Journal of Studies and Research in Human Geography*, 11(2), 155-167. doi: 10.5719/hgeo.2017.112.2.
- Maccoby, E. E. (2007). *Historical overview of socialization research and theory*. New York: Guilford Publications.
- Mortimer, J. T. ve Simmons, R. G. (1978). Adult socialization. *Annual Review of Sociology*, 4(1), 421-454.
- Koştaş, M. (1987). Sosyalleşme. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 29(1), 329-334. doi: 10.1501/Ilhfak_0000000645.
- Opić, S. ve Duranović, M. (2014). Leisure time of young due to some socio-demographic characteristics. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, (159), 546-551. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.12.422.
- Özdiñç, Ö. (2005). Çukurova üniversitesi öğrencilerinin sporun ve spora katılımın sosyalleşmeyle ilişkisi üzerine görüşleri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 77-84. doi: 10.1501/Sporm_0000000043.
- Paggi, M. E., Jopp, D. ve Hertzog, C. (2016). The importance of leisure activities in the relationship between physical health and well-being in a life span sample. *Gerontology*, 62(4), 450-458. doi: 10.1159/000444415.
- Puhakka, R. (2021). University students' participation in outdoor recreation and the perceived well-being effects of nature. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, (36), 2-9. doi: 10.1016/j.jort.2021.100425.
- Roberts, J. ve Styron, R. (2010). Student satisfaction and persistence: Factors vital to student retention. *Research in Higher Education Journal*, 6(1), 1-18.
- Serçek, S. ve Serçek, G. Ö. (2015). Serbest zaman etkinlikleri olarak üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılmaları ve sosyalleşmeleri arasındaki ilişki. *Akademik Bakış Dergisi*, (51), 1-21.
- Shahr, H. S. A., Yazdani, S. ve Afshar, L. (2019). Professional socialization: an analytical definition. *Journal of Medical Ethics and History of Medicine*, (12), 17. doi: 10.18502/jmehm.v12i17.2016.
- Soest, T. V., Bakken, A., Pedersen, W. ve Sletten, M. A. (2020). Life satisfaction among adolescents before and during the covid-19 pandemic. *Tidsskrift for Den Norske Legerforening*, (10). doi: https://doi.org/10.4045/tidsskr.20.0437.
- Şahan, H. (2007). *Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Şahan, H. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü. *KMÜ İİBF Dergisi*, (15), 260-78.
- Tabachnick, B. G., ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston: Allyn and Bacon.
- Tezbaşaran, A. A. (2008). *Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. Mersin: Türk Psikologlar Derneği.
- Tezcan, M. (1994). *Serbest zamanların değerlendirilmesi sosyolojisi*. Ankara: Atilla Kitapevi.
- Tolan, B. (1996). *Toplum bilimlerine giriş*. Bursa: Ekin Kitapevi.
- Torkildsen, G. (2012). *Leisure and recreation management*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Tunçtan, F. (2021). Muhafazakar kadının gündelik yaşam pratikleri üzerine nitel bir araştırma. *Sosyolojik Bağlam Dergisi*, 2(2), 18-33. doi: 10.52108/2757-5942.2.2.2.
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, 2018. <https://saglik.gov.tr/> - Erişim tarihi: 19.06.2022.
- TÜİK, 2021. <https://www.tuik.gov.tr/> - Erişim tarihi: 19.06.2022.
- Videnovic, M., Pesic, J., ve Plut, D. (2010). Young People's Leisure Time: Gender Differences. *Psihologija*, 43(2), 199-214. https://doi.org/10.2298/PSI1002199V

- Yağmur, Y. ve İçigen, E. T. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme süreci ve rekreasyon faaliyetlerinin incelenmesi üzerine bir çalışma. *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 27(2), 227-242. doi: 10.17123/atad.vol27iss20007.
- Yang, T., Barnett, R., Fan, Y. ve Li, L. (2019). The effect of urban green space on uncertainty stress and life stress: a nationwide study of university students in China. *Health & Place*, (59), 102-199. doi: 10.1016/j.healthplace.2019.102199.
- Yetiş, Ü. (2008). Orta öğretim öğrencilerinin boş zaman değerlendirme eğilimlerinin farklı değişkenlere göre belirlenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 193-205.